

Sudca JUDr. Šamko: Bitcoin nie sú peniaze a ani pohľadávka, ale ide o vec

- CZ24 News | 5. června 2022

ČESKO/SLOVENSKO: Krajský súd v Brne sa v rámci rozhodovacej činnosti v správnom súdnictve zaoberal právnou povahou bitcoinov. Ide o zaujímavé rozhodnutie, ktoré určite stojí za pozornosť a to aj z trestnoprávneho hľadiska (pozri nižšie odkaz na ustanovenie § 131 ods. 7 slovenského Trestného zákona). Treba však pripomenúť, že práve závery krajského súdu môžu byť ešte zvrátené rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu ČR.

Krajský súd v Brne v rozsudku sp. zn. 30 Af 41/2020 zo dňa 24.03.2022 posudzoval žalobu podanú proti finančnému riaditeľstvu. Spor vznikol na tom skutkovom základe, že žalobca podal daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2018 s tým, že do svojej daňovej povinnosti zahrnul aj príjmy z predaja bitcoinov. Daň z príjmov si riadne vypočítal a túto aj uhradil. Následne podal dodatočné daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb, kde svoju daňovú povinnosť upravil tak, že na predaj bitcoinov sa má nahliadať ako na zmenárenskú činnosť, ktorá je oslobodená od dane z príjmov. Správca dane takýto názor odmietol.

Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že na bitcoiny je nutné nahliadať ako na cudziu menu a nie ako na nehmotný majetok. Na podklade tejto úvahy žalobca požadoval, aby bol príjem plynúci z predaja bitcoinov oslobodený od dane z príjmov ako kurzovný zisk plynúci zo zmenárenskej činnosti. Podľa žalobcu totiž dané oslobodenie vzťahujúce sa na kurzovný zisk pri zmene peňazí z účtu vedeného v cudzej mene zahŕňa aj zmenu bitcoinov.

Krajský súd sa s touto argumentáciou žalobcu nestotožnil a žalobu zamietol.

Krajský súd poukázal na to, že

- podľa zákona o dani z príjmov sa oslobodzuje od dane kurzovný zisk pri zmene peňazí z účtu vedeného v cudzej mene. Pod pojmom „zmena peňazí“ sa v zmysle uvedeného rozumie iba vzájomná zmena peňazí majúcich ekvivalent v hotovosti. Bitcoin je menou virtuálnou, ktorá nemá ekvivalent v podobe hotovostných peňazí. Bitcoin preto nepredstavujú peniaze, pretože nie sú tradičnými peniazmi existujúcimi v hotovostnej podobe. Bitcoin nie je preto „cudzia mena“, pretože cudzou menou sú myslené iba peniaze emitované zahraničnými centrálnymi bankami, ktorých obeh je týmito bankami regulovaný a je uzákonený na území určitého štátu alebo skupiny štátov. Cudzou menou je teda len mena, na ktorú sa vzťahujú v zahraničí obdobné pravidlá ako na tuzemskú menu.

- bitcoin je virtuálna neregulovaná mena, ktorá nespadá pod reguláciu a dohľad žiadnej centrálnej banky na svete. To je aj jej hlavným princípom, ktorý ju odlišuje od tradičných mien emitovaných centrálnymi bankami. Bitcoin teda nemožno považovať za bankovku a ani mincu. Pokiaľ ide o bezhotovostný platobný styk, tak bitcoin nepredstavuje pohľadávku voči tomu, kto ju vydal. Primárne vôbec nejde o pohľadávku. Preto bitcoiny nepredstavujú bezhotovostné peňažné prostriedky ani elektronické peniaze.

- pokiaľ niekto využije bitcoin k platbe za tovar alebo služby, nebude táto transakcia podliehať dani z príjmov. Žalobca v danom prípade však nevyužil bitcoiny k plateniu za tovar alebo služby ani k sprostredkovaniu predaja kryptomeny z vlastného portfólia bitcoinov inému subjektu. Využil bitcoiny ako investičný nástroj, pretože ich v rokoch 2010 až 2015 nakúpil a v roku 2018 ich predal za vyššiu cenu. Tým u neho došlo k zvýšeniu majetku v súvislosti s úplatným prevodom inej veci a preto

bol jeho príjem z predaja bitcoinov zdanený.

- virtuálna mena teda podľa súdu nepredstavuje peňažný prostriedok podľa zákona o platobnom styku a nedá sa podradiť ani pod pojem „peniaze“ v zmysle zákona o dani z príjmov.

Krajský súd v tomto smere poukázal aj na rozsudok SD EÚ vo veci Hedqvist, v ktorom súdny dvor síce uviedol, že bitcoin je virtuálna mena a zmluvným platidlom a predstavuje priamy prostriedok zaplata medzi hospodárskymi subjektmi, ktoré ju akceptujú, avšak zároveň uviedol, že nie je tradičnou menou, t. j. je inou menou, než sú peniaze, ktoré sú zákonným platidlom v jednom alebo viacerých štátoch.

Pre úplnosť je možné dodať, že Krajský súd v Brne rozhodol zhodne aj v inej obdobnej veci vedenej pod sp. zn. 30 Af 29/2020 zo dňa 17.02.2022.

Bitcoin a trestné právo

Bitcoin je vo všeobecnosti považovaný za virtuálnu menu, za decentralizované digitálne platidlo, ktoré má podobu počítačového súboru.

Pokiaľ ide o trestné právo v právnych podmienkach SR, tak Trestný zákon od 01.01.2021 obsahuje ustanovenie § 131 ods. 7 Tr. zák., ktoré na účely trestného zákona definuje virtuálnu menu tak, že je *to digitálny nositeľ hodnoty, ktorý nie je vydaný ani garantovaný centrálnou bankou ani orgánom verejnej moci, nie je nevyhnutne naviazaný na zákonné platidlo a ktorý nemá právny status meny ani peňazí, ale je akceptovaný niektorými osobami ako nástroj výmeny, ktorý možno elektronicky prevádzať, uchovávať alebo s ním elektronicky obchodovať.*

Z uvedenej definície možno vyvodiť, že je postavená na rovnakých princípoch a odlišnostiach od klasickej meny ako uvádzal vyššie Krajský súd v Brne a systematicky je uvedené ustanovenie zaradené v Trestnom zákone pod definíciu pojmu „Vec“, čo taktiež naznačuje, že bitcoin je v zmysle uvedeného ustanovenia Trestného zákona právne chápaný ako vec a nie ako napríklad mena (peniaze), ktorá môže byť falšovaná v zmysle trestného činu podľa § 270 Tr. zák. a podobne. Nejde ani o elektronické peniaze, nakoľko tie bývajú vydávané v mene konkrétneho štátu a sú právne regulované, čo sa na bitcoiny nevzťahuje. Keďže bitcoin je v zmysle Trestného zákona vec, možno sa vo vzťahu k nemu dopustiť všetkých trestných činov, ktoré obsahujú v základnej skutkovej podstate pojem „vec“ (napríklad trestný čin krádeže, sprenevery, či legalizácie výnosu z trestnej činnosti) a samozrejme aj všetkých trestných činov, ktoré obsahujú v základnej skutkovej podstate širší pojem a to pojem „majetok“ (napríklad trestný čin podvodu, či porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku).

Dôvodová správa k zákonu, ktorým bola do Trestného zákona zavedená definícia virtuálnej meny taktiež uvádza (podobne ako vyššie krajský súd), že virtuálne meny (napríklad Bitcoin, Litecoin, Ethereum, IOTA, Ropple, Stellar) nie sú v SR uznané ako oficiálna tuzemská či zahraničná mena, nepredstavujú elektronické peniaze v zmysle zákona o platobných službách a nemajú ani fyzickú protihodnotu vo forme zákonného platidla.

AUTOR: JUDr. Šamko

[ZDROJ](#)